

DÉLVIDÉK

Megjelenik minden nap

8 oldal, ára 10 fillér

Politikai napilap
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Zombor, Csihás Benő ucca 3.
Telefon: 2-07.
Előfizetés egy hóra. 2.40 P.
Negyedévre 7.- P.

Főszerkesztő: Illés Sándor

I. évfolyam

Zombor, 1941 május 28, szerda

23. szám

A németek harcikocsikat szállítottak Kréta szigetére

Elkeseredett harcok folynak ugy a szárazföldön, mint a tengeren / Kétnapos hősi küzdelem után elsüllyedt a „Bismarck” A németek 14 angol hajót pusztítottak el a nyugatafrikai vizeken

Zürich, május 27.
A svájci sajtó berlini jelentése szerint a németeknek sikerült 3-5 tonnás tankokat szállítani Kréta szigetére. A tankokat egyelőre nem dobták harcra és ezek csak akkor avatkoznak be a küzdelmekbe, ha már nagyobb számú vontak össze a szigeten. Az angolok elkeseredett kísérleteket tesznek, hogy Egyiptomból csapatokat szállítsanak Krétára.

Hősies küzdelem után elsüllyedt a Bismarck

Berlin, május 27.
A „Bismarck” nagy német csatahajó, amely a napokban elsüllyesztette Anglia legnagyobb csatahajóját a „Hood”-ot és súlyosan megrongálta a King George csatacirkálót, május 24-én megsérült és csak csökkentett sebességgel tudta folytatni útját. A német csatahajó újabb ellenséges rajokkal vette fel a küzdelmet és május 26-án a légitörpedők annyira megrongálták a Bismarckot, hogy az ismételt csökkentette sebességét. A Bismarck hétfőn este 9 órakor ismét felvette a harcot az ellenséggel. Parancsnoka este 23 óra 40 perckor a következő táviratot intézte parancsnokságához: A hajó kormányozhatatlan. Az utolsó gránátig küzdünk. Éljen a Führer!
A Bismarck kedden délelőtt elsüllyedt.

NÉMETORSZÁGBAN JOBB AZ ÉLELMISZERELLÁTÁS, MINT A HÁBORU ELŐTT

Berlin, május 27.
A Német Távirati Iroda átveszi a New York Times cikkét, amely részletesen foglalkozik az európai élelmiszerellátással. Megállapítja a cikkíró, hogy a megnevezett Franciaországban, Spanyolországban és Finnországban hiányoznak a legfontosabb élelmiszerek és az éhínség nyomai sok európai államban már feltűnően láthatók.

A cikkíró leszögezi, hogy Németországban ma jobb az élelmiszerelellátás, mint a világháború előtt volt. Különösen a katonaság, a munkásság és a gyermekek nem érzik a háború hatását.

KÖNYÖRGŐ ISTENTISZTELETEK A HARCOLÓ NÉMET KATONÁKÉRT

Vasárnap az összes németországi templomokban könyörgő istentiszteletet tartottak a harcoló német katonákért. A jövőben minden vasárnap tartanak ilyen istentiszteleteket.

A KRÉTAI CSATA KIMENETELÉTŐL FUGG SZUEZ ÉS AZ IRÁKI OLAJMEZŐK SORSA

Lisszabon, május 27.
A Krétaért folytatott harc nemcsak a Szezei csatorna, hanem elsősorban az iráki olaj sorsát is eldönti — írja a Republica című lap.

Kréta birtokában a németek meghódítják az iráki olajmezőt is. Ennek a szigetnek a segítségével a németek ugyanis lehetetlenné teszik az angol flottának a működését Palesztina és Szíria vidékén. Ezért folyik olyan elkeseredett harc Anglia és Németország között Középkeleten.

Minden csepp petróleum egyenértékű egy csepp vérral — mondotta valamikor Clemenceau — írja a lap. — Negyven ezer angol katona fizetett az életével azért, hogy

A repülőgépek és a tengeralattjárók fölénybe kerültek a nehéz tengerészeti egységekkel szemben

Róma, május 27.
Az olasz sajtó érdeklődésének előterében a Földközi tengeren és az Atlanti óceán északi részében lezajlott események állanak. A lapok felvetik a kérdést, vajjon mit ér a hadiflotta?
A Corriere della Sera megállapítja, hogy a legrégebbi idő óta a tengeri haderő nyerte meg a háborút. Gyakran nem is azzal, hogy tevékenyen beavatkozott a küzdelmekbe, hanem egyszerűen csak tonnatartalmának és nehézfegyvereinek megfélemlítő hatásával.

Anglia annyira bizott tengeri haderejének legyőzhetetlenségében, hogy elhanyagolta a tengeralattjárók és a léghaderő kiépítését.

A legutóbb lejátszódott események azt mutatják, hogy a könnyű tengerészeti egységek és a léghaderők együttműködése folytán a nehéz egységek többé nem legyőzhetetlenek és a buvárhajók, valamint a léghaderők fölénybe kerültek a haditengerészettel szemben.

Foglalkoznak a lapok a Hood elsüllyesztésével és megállapítják, hogy a tengeri csatáról még mindig hiányoznak a részletek. Bizonyosra vehető, hogy

az elsüllyesztés alkalmával olyan tényezők is játszottak szerepet, melyeket a nyilvánosság még nem ismer

és amelyek gondolkodóba ejtik ugy az ujvilág mint az óvilág népét.

A Popolo di Roma azt írja, hogy

a Bismarck német csatahajó lövedékeinek olyan áttűtő ereje volt, hogy az keresztültörtte a Hood egész vértézetét

és a hajó testében robbanást okozott.

A newyorki sajtó feltűnő cimszedéssel vezető helyen foglalkozik a Kréta körüli eseményekkel és teljes egészében közli az ezekről kiadott német jelentést. A legnagyobb jelentőségűnek tartják azt a körülményt, hogy a tengely erői néhány nap alatt 25 angol hadihajót süllyesztettek el a Földközi tengeren.

az iráki olajmezők Anglia birtokába kerüljenek és ezért a kincsért ontják ma is angol katonák a vérüket.

A FÖLDKOZI TENGEREN ISMÉT SÜLYOS VESZTESÉGEKET SZENVEDTEK AZ ANGOLOK

Berlin, május 27.
A Német Távirati Iroda közli, hogy a német zuhanóbombázók a Földközi tengeren súlyos találatokat értek el egy angol repülőgépanyahajón és egy cirkálón.
La Lineából származó hírek szerint 3 cirkáló, 2 romboló és 2 tengeralattjáró rendkívül súlyos rongálásokkal futott be a gibraltári kikötőbe.

POKOLLÁ VÁLTOZTATTA KRÉTÁT A NÉMET LÉGIERŐK TÁMADÁSA

London, május 27.
Az Exchange Telegraph nagy cikkben foglalkozik a németek krétai támadásával. A lap tudósítójának az egyik angol katonatiszt mesélte el a támadás lefolyását, amely pokoli volt. A németek állandóan bombázták az angol erődítéseket.

A robbanóbombák ezrei hullottak a szigetre, s azt a földdel tették egyenlővé.

Amit a robbanóbombák nem tudtak megsemmisíteni, azt a gyújtóbombák intézték el.

A támadás éjjel nappal folyt. A német zuhanóbombázók támadása után 2500 német ejtőernyős érkezett a földre. Utána azonnal megindult ezeknek az ejtőernyős vadászoknak a rohama. Az

ejtőernyősök kétszáz méter magasból ugrottak ki és nagyon rövid idő alatt a földre értek.

A BERLIN—RÓMA—TOKIO IRJA:

CHURCHILL SZÁMÁRA AZ IDŐNYERÉS MÁRCSAK SIRALOMHÁZI SZUNET

Berlin, május 27.
A német külügyminisztériumhoz közeli álló Berlin—Róma—Tokió folyóirat foglalkozik Anglia politikájával és megállapítja, hogy Anglia a történelem során mindig keresett valakit, aki szárazföldi ellenfelével harcbaszáll és annak erejét megtöri. Ebben a háborúban nem sikerült Angliának Németországot kifárasztania és most már a szárazföldön Németországnak nincs több ellenfele.

A Földközi tengeren a háború olyan szakaszba lépett, hogy Angliának most saját erőt kell a mérlegre tenni.

Azok az angol tervek, amelyekkel — újabb nemzetek harcbadobásával — időt akar nyerni London, csak siralomházi szünetet jelentenek Churchill számára.

Anglia hónapokon belül elbukik, ha Amerika nem lép be a háborúba

Washington, május 27.

Mead demokrata szenátor — az Associated Press jelentése szerint — levélben felhívta Hull külügyminisztert, hogy kezdjen tárgyalásokat a vichy-i kormánnyal a Martinique szigetén és más nyugati földrészhez tartozó francia birtokon építendő amerikai támaszpontok érdekében. Amennyiben a tárgyalások nem vezetnének eredményre és az amerikai kormány azt a nyugati földrész érdekében szükségesnek tartja, a szigeteket erőszakkal elfoglalni.

Mint az Associated Press Manhattanból (Kansas-állam) jelenti, Harbord tábornok, az Egyesült Államok volt világháborús vezérkari főnöke kijelentette, hogy

Anglia ezen a nyáron már nem tudna az Egyesült Államok kísérelésével kitarítani.

De nem tudna az év végéig sem kitarítani, ha az Egyesült Államok cselekvően nem avatkozik bele a háborúba.

A sajtókonferencián Hull külügyminiszter kijelentette, hogy az Egyesült Államok

politikája Franciaországgal szemben teljesen független és semmilyen brit befolyás alatt nem áll. A kérdést az újságírók a „Sheherezade” nevű francia tankhajónak angol részről történt elfogásával kapcsolatban tették föl. Hull kijelentette, hogy ehhez az Egyesült Államoknak semmi közük sincsen.

Politikai körök véleménye szerint Hull külügyminiszter ezzel közvetett formában megcáfolta azt a Londonból terjesztett hírt, amely szerint a „Sheherezade” elfogása az Egyesült Államok kormányának előzetes jóváhagyásával történt.

Az északamerikai repülőgépgyár munkásai Inglewoodban elhatározták, hogy **szervezők sztrájkba lépnek.**

Osszesen 11.000 emberről van szó. Az egyesítő bizottság nyomban munkába lépett és felszólította a munkásokat, halasszák el a sztrájk megkezdését. A munkások ötven százalékos órabér-emelést követelnek. A repülőgépgyárnak egyébként jelen pillanatban 190 millió dollár értékű rendelése van az Egyesült Államoktól és Angliától.

Az egész világ nagy érdeklődéssel várja Roosevelt beszédét

Berlin, május 27.

Német politikai körök nagy érdeklődéssel tekintenek Roosevelt beszédére. Ettől a beszédétől függ, hogy az USA hathatósabban támogatja-e majd Angliát, vagy győz az áramlat, amely a teljes semlegeség mellett foglal állást.

Az amerikai elnök a Fehér Házban tartja meg beszédét, európai időszámítás szerint szerdán hajnalban öt órakor. A beszédet hat világnyelven közvetítik. Az elnök titkára kijelentette, hogy ez a beszéd lesz a legjelentősebb, amit valaha is tartott Roosevelt.

POLGÁRHÁBORUVÁ FEJLŐDNEK A BOMBAY-I KILENGÉSEK

Bombay, május 27.

Az angolelleses bombay-i tüntetések egyre nagyobb méreteket öltenek. A rendőrséget katonai csapatokkal erősítették meg. A katonaság azon kísérlete, hogy egyes városrészeket megszálljon, nagyarányú ellenkezésre talált. A karhatalom használta fegyverét és a hinduk vesztesége 25 halott, valamint 151 sebesült. A zavargásokkal kapcsolatban 400 hindut letartóztattak. A karhatalom szervei páncélkocsikon járnak végig a várost.

AZ IRÁKI HADÜGYMINISZTER ISMÉT ANKARÁBA UTAZOTT

Teheráni jelentés szerint az iraki hadügyminiszter kormánya megbízásából ismét Ankarába utazott.

Rövid hírek

Sziriában 450 ezer frankot gyűjtöttek Irak javára.

Abdullah transzjordániai emir elbujdosott. Azóta, amióta kitért a háború, az emir élete nem volt biztonságban. Az emir ellen vezetett lázadás élén Tatau emir áll.

Az amerikai közjóléti hivatalok jelentése szerint az Egyesült Államokban 75 mil-

Gramofon lemezek

magyar újdonságok, indulók, keringők és modern tánclemezek megjöttek. Rádióosztályunk használt rádiókat becsere, újakat olcsón elad. Néprádió is kapható.

FEHÉR DROGÉRIA, ZOMBOR

lió olyan ember él, aki nem vehet magához rendes táplálékot.

Damaskusi jelentések szerint a brit konzulátusok tisztviselői Haifában, Jaffában és Jeruzsálemben elhagyják állomáshelyeiket.

Mihajlov görög állampolgárt, aki Viktor Emánul császár albániai tartózkodása alkalmával merényletet kísérelt meg az albán miniszterelnök ellen, kedden Tiranában kivégezték.

Svédországban a kevéssé tehető lakosság a vaját és a tejet a rendes ár egyharmadával olcsóbban kapja, különösen azok, akik gyerekek és öregek eltartásáról gondoskodnak. Az olcsóbb árra csak azoknak van jogosultságuk, akiknek havi jövedelme egy bizonyos összeget nem halad meg.

Norvégiában bevezették a cipőutalvány-rendszert. A cipőutalványokat az ellátási hivataltól kérvényben kell kérni. A kérvényező írásbeli kérvényben beleegyezését adja ahhoz, hogy a hatóság erre a célra felállított rendőrsége az igénylő lakásán megvizsgálhassa az adatok helytállóságot.

Német gyorstüzelő ágyú

Angolok Bagdadban

Az egyik Reuter-jelentés arról számol be, hogy angol csapatok érkeztek Bagdadba, Irák fővárosába. Ezt a jelentést az irákiak sem cáfolják. Kijelentik, hogy napokkal ezelőtt tényleg érkeztek angolok Bagdadba.

Ezek az angolok viszont mint hadifoglyok jöttek, s nem mint hódítók. Leverten, rongyosan, éhesen érkeztek az angolok hosszú sorokban Irák fővárosába. Jellemző az angol hírverésre, hogy még ezt is győzelemnek akarta feltüntetni.

HIRDETMÉNY

a tanév befejezéséről és a jövő tanévi beiratkozásokról

1. Minden iskola igazgatósága a folyó tanév befejezésére vonatkozó iskolai bizonyítványokat augusztus hónapban adja ki. Kivételt képeznek a tanonciskolák III. osztályát végzett iparostanoncok, akik bizonyítványukat az esedékesség idejében azonnal megkapják.

2. Az 1941—42-ik tanévi ideiglenes beiratkozást az összes iskolákban folyó évi június hó 1—5 közötti időben meg kell tartani.

Ezen idő alatt minden szülő köteles az 1927 évi szeptember hó 15-ike után, de 1935 szeptember 15-ike előtt született — tehát 6—14 éves gyermekét — a hozzá legközelebb eső népiskolába beírni. A középiskolába járó tanulók a középiskolába iratkoznak be.

A beiratkozás a következő sorrendben történik:

Június hó 1-én 14 órától 19 óráig iratkoznak be a bezdániuti, bukkszállási, nenádcsi, ráncsevői, magyaruti (bilicsi uti), obziri és a milcsics tanyákon lakó tankötelesek az ottani állami elemi iskolákban.

Június hó 2-án: 14 órától 19 óráig a sáponyai (csonoplyai uti), lénia, gradinaci, radojevic tanyai (sziváci uti), lugumerszki (sztapári uti), zsárkováci és csicsováci (szöntai uti) tanyákon lakó tankötelesek az ottani állami elemi iskolákban.

Június hó 3-án: 8 és 12 óra, valamint 14 és 18 óra közötti időben a külvárosokban lakó tankötelesek iratkoznak be, az ottani állami elemi népiskolákban.

Június 4-én és 5-én: 8 és 12 óra, valamint 14 és 18 óra közötti időben a központi és a Petőfi uccai (internátusi) elemi iskolákban, a belvárosban lakó tanköteleseknek kell beiratkozni.

A fiú és leány iparostanoncoknak a központi elemi népiskolában, a kereskedő tanoncoknak a kereskedelmi középiskolákban június hó 3-án és 4-én 18 és 21 óra közötti időben kell beiratkozni.

Azt a szülőt, illetve tanoncoknál a munkaadót, aki tanköteles gyermekét fenti időben be nem iratja, szigorúan meg fogom büntetni.

A népiskolába járó gyermek szülője a beiratkozás alkalmával nyilatkozni köteles arról, hogy gyermekét milyen nyelvű oktatásban kívánja részesíteni.

A gimnáziumba, tanító(nő) képzőbe, kereskedelmi középiskolába (akadémia) a polgári fiú és leány iskolába beiratkozni ugyan csak június hó 3., 4. és 5-én 8—12 és 14—18 között kell.

Május hó 28-án 18 órakor az összes bel- és külvárosi, valamint a közép és középfokú iskolákban szülői értekezlet tartását rendeltem el, amikor a szülők a beiratásokra és a tanítás folytatására vonatkozólag felvilágosítást kaphatnak.

Zombor, 1941 május hó 23.

vitéz SZENTENDREY ÁGOSTON s. k.
tábornok,
városi katonai paráncsnok.

Szerkesztői üzenet

Utmutató. A könyvmegrendelhető Budapestben. Cimeket nem közlünk itt, csak levélben. Válasz megy.

A németek a nyugatafrikai partok mentén elsüllyesztettek 52.000 tonna angol hajóteret

Berlin, május 27.

A Német Távirati Iroda jelentése szerint a német erők nagy eredményeket értek el úgy az angolszázaföld felett, mint a világtengereken. A nyugatafrikai partok mentén angol hajókaravánokból kilőttek 10 hajót, összesen 52.000 tonna vízkiszorítással.

Az Orkney szigetek vidékén német légi erők olyan súlyosan eltaláltak egy 3000 tonnás tartályhajót hogy oldalra dőlt s nem tudta folytatni útját. Az Atlanti óceánon elsüllyesztettek egy 4000 tonnás kőolajszállító hajót.

A Kréta körüli vizeken egy 8000 tonnás angol csapatszallító hajót olyan súlyos találat ért, hogy elvesztésével számolni kell.

A német légi erők harcikötelékei eredményes támadást intéztek Anglia keleti partvidékének hadicélpontjai ellen valamint két délangliai repülőgépmotorgyár ellen. A bombák nagy pusztítást okoztak.

SZOLLUMNÁL 30 KILÓMÉTERNYIRE NYOMULTAK BE AZ ANGOL ÁLLÁSOKBA A NÉMETEK

Berlin, május 27.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy Szollumtól délre a német felderítő csapatok 30 kilométernyire nyomultak be az angol állásokba és értékes felderítő anyagot szereztek.

Szollumnál a brit csapatok páncélosok támogatásával előnyomulást kíséreltek meg de nagy károkat szenvedtek.

erők hevesen támadták Tobruk katonai célpontjait és a kikötőt. A bombák sok tüzet és robbanást okoztak.

A tegnapi hadijelentés kiegészítésében közli az olasz főparancsnokság, hogy a tegnapi hadműveletek során a jelentetteken kívül még két angol gőzöst ért súlyos találat.

Az angol légi erők Bengázi, Rhodos és Serapento ellen intéztek támadást.

Galla-Sidamo vidékén, a tavak körül visszaverték az olaszok az ellenség heves támadásait. Az angolok súlyos veszteségeket szenvedtek. Az olasz ellenállás eredményesen folytatódik más keletafrikai hadszíntereken is.

A nagyvilágból

Öszentsége XII Pius pápa pünkösdi vasárnapján rádióbeszédet mond, majd urbi et orbi áldást ad.

Hómann Bálint magyar kultuszminiszter kárpátaljai körutra indult több közéleti nagyság kíséretében. A magyar kormány az ungvári kiállításon több művészi alkotást megvásárol.

Marosvásárhelyen nagyarányú segélyakció indult meg. Eddig is mintegy 100 szegényt láttak el ruhaneművel.

Nagyváradon bizottság vizsgálja felül a közmunkákat, miután az elmúlt 20 év alatt minden ilyen munkát szünetelt. Ez alkalommal határozatot hoztak több középület és út rendbehozatalára.

Kréta szigetét újabb német katonai egységek lepték meg és szé-

vezetője a Stefáni irodának adott nyilatkozatában hangzott, hogy a tengelyhatalmak a nemzetiszocialista és fasiszta szellemben nevelt fiatalságot az új európai rend biztosítékának tekintik.

Az iraki külügy- és pénzügyminiszter a perzsiai-Theránba érkezett.

Bulgária és Törökország belgrádi követségének tagjai megérkeztek hazájukba.

Hollandiában elrendelték a részleges katonai kötelezettséget.

Hollandiában bevezették a kötelező munkaszolgálatot.

Uralban légtalmai gyakorlatokat tartanak.

Papen ankarai német nagykövet ismételtén hosszabb megbeszélést folytatott Szaradzsoğlu török külügyminiszterrel.

Az egyiptomi kormány japánellenes intézkedéseket tett. A kairói japán követség távbeszélgetéseit ellenőrzik és megvonták tőle a futárküldés jogát.

Antonescu tábornok Marinescu Jeant nemzetgazdasági miniszterre nevezte ki.

A Duna alsó szakaszán kiöntött és számos román falut elárasztott. A kár jelentékeny.

A MÁVAUT csatlakozásai Baranyával, Eszékel és Moháccsal

A MÁVAUT közli, hogy a Bezdán—dunai autóbusszjáratának a következő csatlakozásai vannak Mohács, Eszék, illetve Baranya—vörösmarti autóbusszokkal:

6.25 17.00 ind Zombor Vadászúrt ér 8.10 18.40 — 18.20 ér Vörösmart nagyvend. ind 6.40 — 8.40 — ér Mohács korona szál. ind — 16.15 11.00 — ér Eszéki hídfő ind — 13.30

A csatlakozás Vörösmart—mohácsi autóbushoz Kisköszegnél a Dunán át kempal érhető el. Eszék felé a csatlakozás pedig

Délmagyarország legnagyobb szőrmeárúháza

ROSMAN SZŐRMEÁRÚHÁZ

Szeged

Kárász u. 8.

TELEFON:
22-71.

ANGOL FOGLYOKAT EJTETTEK ÉS HADIANYAGOT ZSÁKMÁNYOLTAK AZ IRÁKIAK

Bagdad, május 27.

Az iraki vezérkar jelentése szerint az iraki hadsereg a nyugati arcvonalon sikeresen verte vissza az angolok támadásait és a briteket visszavonulásra kényszerítette. Az angol csapatok menekülésük közben foglyokat és jelentős hadianyagot hagytak hátra.

Az iraki légi erők megtámadták angol repülőtereket és csapattáborokat és több földönlövő gépet megsemmisítettek. Szétromboltak 4 ágyút és egy táviró-központot.

AZ IRÁKI KORMÁNY MOSSULBA TETTE ÁT SZÉKHELYÉT

Ankara, május 27.

Az iraki kormány Bagdadból Mossulba tette át székhelyét. A miniszterelnök és a hadügyminiszter családtagjai Ankarába érkeztek.

Az angolok az általuk elfoglalt iraki területen ellenkormányt szerveznek.

HEVES HARCOK FOLYNAK AZ AFRIKAI FRONTOKON

Róma, május 27.

Az olasz főhadiszállás keddi jelentése szerint a tengely légi erői hevesen támadták La Valetta máltai kikötőt.

Tobruk körül rendkívül heves tüzérségi párbaj folyik. Az olasz és német légi-

pen nyomulnak előre. Az ejtőernyős alakulatok tisztító munkája után a csapatok zavartalanul haladhatnak. — A sziriai hatóság utasította a libiai csendőrséget, tegyen intézkedést a légvédelemre. Újabb jelentés szerint amerikai csapatok érkeztek Singaporéba.

Finn jelentés szerint a moszkvai finn követet visszahívták Helsinkibe. De Valera beszédet mondott az irországi katonai kötelezettséggel kapcsolatban. A maga részéről tiltakozott az írek harcászallítása ellen. Ebből kifolyólag a két sziget között újra ellenségessé válhat a viszony.

Bulgária történelmi események előtt áll. Macedóniának az Egei tenger felé lesz kijárata. Fővárosa Szaloniki lesz.

Lorkovits külügyi államtitkár örömeinek adott kifejezést Horvátország jelenlegi külügyi helyzetével kapcsolatban. Magyarországgal szemben. Évekkel ezelőtt egy kis budai utcában, földszintes szobácskában ismerkedett meg a magyar gondolatokkal, ahol egy emigráns barátjával együtt élt.

22 év után most voltak az első érettségi vizsgák Kolozsvárott. Meglepő, hogy ennyi évi román elnyomás után az érettségiző diákok milyen jól tudnak magyarul az irodalomból és földrajzból, valamint történelemből nagy fájékozottságról tettek tanúságot.

Roosevelt kiáltványával kiterjesztette a katonai kötelezettséget. Katonaköteles minden olyan amerikai fiatalember, aki július 1-ig betölti 21. életévét.

A német ifjúság Rómában tartózkodó

Izsép—főherceglaki utelágazásnál átszállással.

Felvilágosításokkal a MÁVAUT zombori kirendeltsége 30-as telefonszámon bár mikor készséggel szolgál.

Zombor szeretettel várja a bácsalmási leventéket

A bácsalmási leventék egyesülete kerékpáros körutazást rendez az anyaországhoz visszatért Délvidéken. A kerékpáros leventék Zomborba szombaton, május 31-én délelőtt 10 órakor érkeznek meg Baja irányából. A leventéifjak 200 főnyi csoportján kívül 50 levente-leány is részt vesz a délvidéki körutazáson.

A bácsalmási leventék valamivel 10 óra után felsorakoznak a Szentháromság téren, tisztelegnek és elvonulnak vitéz Szentendrey tábornok városparancsnok előtt, majd a Szerb Dalárda székházában ebédet vesznek részt. Zombort délután egy órakor hagyják el.

Zombor város közönsége szeretetteljes fogadtatásban részesíti a megyeszékhelyre először ellátogató magyar leventéket. A fogadáson résztvesznek az iskolásgyermek és a sportegyesületek is. A leventék a zombori sportegyesületeknek levente-zászlót ajándékoznak, amit a zomboriak viszonoznak.

HIREK

««Oo»»

Magyar helyesírási tanfolyamot rendez a zombori Legényegyesület. A zombori Legényegyesület magyar helyesírási tanfolyamot rendez. Az előadások naponta este hét órakor kezdődnek. Az egyesület vezetősége felhívja az érdekelteket, hogy minél nagyobb számban látogassák a tanfolyamot.

Tűzharcos-táborozás Csantavéren. Csantavérről jelentik: Vasárnap nagy fénytel ünnepelték meg a tűzharcosok táborozását. A sporttelepről diszmenetben vonultak fel a tűzharcosok a templom elé. Tíz órakor táborozás kezdődött, amelyet Takács Gáspár plébános celebrált. Míse után a dalárda énekelt. Utána Lassu Gyula szavalt. Vitéz Dobó István főhadnagy könnyekig megható beszédet mondott. Délután a Legényegyesület termeiben gyülekeztek a tűzharcosok. Itt a diákok és a Legényegyesület tagjai szavaltak hazafias verseket.

Kifizetik az állami nyugdíjak és hadirokkantak illetményeit. A zombori m. kir. adóhivatal felhívja a város állami nyugdíjait és a hadirokkantakat, valamint azok özvegyeit és árváit, hogy a május havi illetményeket f. hó 28-án és 29-én délelőtti órákban kifizeti. A nyugdíj és hadirokkant jogosultak személyesen jelentkezzenek. Igazolással felmutatandók a legutóbbi posta-csekk és egyéb arcképes igazolványai.

Uj utcanevek Csantavéren. Az előjáróság a következőképpen változtatta meg az utcaneveket: A volt Groblyánszka utca helyett; Temető ut. A volt Gen. Zsivkovicza utca helyett, Szent Antal utca. A volt Uj utca Horthy Miklós ucca lett. A fő utca; Szent István nevet kapta. A Králya Petra; Deák Ferenc utca. A Wilsonova Árpád utca. A Bunyevácska; Mátyás Király. Zombori utca; maradt a régi. Kálvária ut; Gr. Teleki tér. A Bajmocska utca; Bajai ut. A Vojvoda Misitya; Gr. Csáki ut. Vetrenyácsa; Szélmalom tér. A Csikeria utca régi neve maradt meg. A Gornya; Csontos falva nevet kapta. Uska; Szük utca, Csubura; Kürt utca. Kanizsai ut a régi nevet kapta. Vojvoda Putnika; Hitler Adolf ut. Trg. Cára Dusána; Kosuth Lajos tér. A Topolyai ut a régi nevet kapta. Szentjános utcaból Mussolini ut. A Szentmási ut a régi nevet kapta. Kriva; Világos; A. Princa Pávla; Gömbös Gyula ut. Králya Márka; Oreg Szőlősor. A Vinográdi Szőlősor I. II. III. IV. V. VI. beosztást kapta. A Mái utból Kis utca lett. Pálululából Furdó ut. Trg. Kr. Márka; Bárdosi tér. Az Obillityevó falunegyed; I. II. III. IV. V. beosztást kapta.

A női betegségek gyógykezelésében a rég bevált természetes „**Ferenc József**” keserűvizet gyakran alkalmazzák, mert reggel éhgyomorral egy pohárral könnyen bevehető, rendkívül enyhe hashajtó, hatása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélkül biztosan jelentkezik. Kérdezze meg orvosát.

Bezdáni olvasóinkhoz. A »Délvidék« Bezdánban fiókiadóhivatalt nyitott, amelynek vezetője Urbán Elemér ur. Kérjük bezdáni olvasóinkat, hogy minden hirdetés és előfizetési ügyben forduljanak közvetlenül bezdáni kiadóhivatalunkhoz, amely előfizetéseket és hirdetéseket eredeti kiadóhivatali áron vesz fel.

Öngyilkosság Bácskossuthfalván. Muhi János 23 éves villanyszerelő felakasztotta magát és mire rátaláltak, már halott volt. A fiatal ember édesapja egy évvel ezelőtt követett el öngyilkosságot azért, mert a fia eljegyzett egy leányt. A fiu azóta buskomor és tegnap ugyanarra a gerendára kötötte fel magát, amelyre édesapja a hurkot vetette egy évvel ezelőtt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

Rádium az emberi testben. Az emberi testben mindig van egy kevés rádium, illetve radioaktív anyag, amely részben belélekezéssel, részben a táplálékkal és ivóvízzel kerül a szervezetbe. Egy közepes súlyú em-

ber testében egy százszoros milligramnyi rádium van normális körülmények között. Rádiumüzemben, bányában, rádiumos forrásoknál dolgozók szervezetében a rádiumtartalom megnő. A szervezet jól bírja a rendes mennyiség százszorosát is; csak akkor okozhat bajt, ha még nagyobb mennyiségről van szó. Minthogy manapság rádiumos kezeléseket sokszor alkalmaznak, mégpedig nemcsak besugároztatást, hanem a rádium emanációját belélegeztetni is szokták, vagy radioaktív sókat orvosság gyanánt szájon át is szedtetnek, előzőleg meg szokták mérni, nincs-e már eredetileg sok rádium a szervezetben, nehogy tudagolják. A test rádium-mennyiségére lehet következtetni a ki lélegzett levegő emanációtartalmából. Más eljárással magának a testnek vagy a vérnek sugárzását vizsgálják meg és ismert sugárzású mintákkal hasonlítják össze.

(Buvár)

„Növényharmat”

bácskai viszonteladók részére

újából kapható!

GEBAUER PATIKA

BÁCS

Elmebeteg a magasfeszültség vezeték oszlopán. Budapestről jelentik: A hűvösvölgyi villamos végállomásán tegnap többen arra lettek figyelmesek, hogy egy fiatalember felmászik a magasfeszültségű vezeték egyik villanyoszlopára. Az emberek figyelmeztették a fiatalembert, hogy ne érintse meg a vezetéket, mert meghal! Közben értesítették a tűzoltókat, akik nemsokára meg is érkeztek az Elektromosművek egyik mérnökével és három munkás társaságában. Amikor megkérdezték a fiatalembertől, mit akar odafent a villanyoszlopán, azt válaszolta, hogy a főhadnagy ur parancsát teljesíti. — A főhadnagy ur küldött ide, hogy megfigyeljem a terepet! Többet nem mondhatok, mert titok... — Azonnal látták, hogy elmebőrödött emberrel van dolguk. Megállapították később, hogy Farkas István 29 éves fémciszoló. A lipótmezei elmeegógyintézetbe vitték.

Ujverbászi hírek. A »Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség« ujverbászi fiókjá június 4-én este 8 órakor tartja alakuló gyűlését Papp István vasuti vendéglőjében. A tagok száma meghaladja a 2022-es számot. — A község előjárósága 720 pengőért bérbeadta Krumesz Pálnak az 1941 évi három országos vásár helypénzbeszedési jogát. A legközelebbi vásár június 2-án lesz. — A község házán feleket csak délelőtt 8—12 óra között fogadnak. Csak nagyon sürgős és halaszthatatlan ügyeket intéznek el délután magánfelek részére. — A községi előjáróság közli a termelőkkel, hogy az annak idején bejelentett terménykészletek nincsenek sem elrekvírálva sem pedig igényelve, tehát azok eladhatók. Az eladó zárolt készletének hova fordításáról csupán egy írásbeli, elismervényt tartozik kérni a vevőtől.

Megszöktette mostohalányát egy csantavéri zenész. Csantavérről jelentik: A rendőrség most találta meg Barsi András zenészt, aki megszöktette mostohalányát. Barsi néhány évvel ezelőtt vette feleségül Andrija Cizella özvegyasszonyt. A fiatalasszony magával vitte fiatal leányát is, akibe Barsi szerelmes lett. A zenész és a leány összebeszéltek és megszöktek. Így most az a helyzet állt elő, hogy Barsinak saját felesége lett az anyósa.

CsAK—Topolya 2:1 (1:0). Barátságos mérkőzés; bíró Németh. Szépszámú közönség előtt találkozott a két csapat.

Színház

Ünnepi megnyitó a Városi Színházban

A Szalay színtársulat szerdán este tartja első előadását a Városi Színházban. Az ünnepi előadás műsorán Rákosi-Malonyai: Elnémult harangok című szindarabja szerepel.

Huszonhárom év óta először jelent meg Zomborban a magyarnyelvű színlap, amely azt hirdeti, hogy a város falai között ismét élénk lesz a színházi kultúra. Huszonhárom évig várt az itteni magyarság erre a szent pillanatra.

Az ünnepi est fényét emeli Kiss Ferencnek, a budapesti Nemzeti Színház művésznének fellépése. Az előadás a Himnusz eléneklésével kezdődik, utána Szalay Károly, a társulat igazgatója mond üdvözlőbeszédet.

Az előadásra szerdán délelőtt 10 órától árusítanak jegyeket.

A bérletek az első előadásra nem érvényesek, a bérlek helyeit azonban 11 óráig fenntartják.

A titkárság A és B bérletet vezetett be. Azoknak, akiknek jegyfűzetén nincs jelzés, vagy pedig A jelzés látható, az A bérleti napokon, akiknek B jelzésük van, azoknak a B bérleti napokon tartják fenn helyeiket.

Csütörtökön este a Gyergyói bál című operettet mutatják be. Pénteken mérsékelt helyárrakkal a Jönnek a huszárok című szindarab kerül bemutatásra. Szombaton megismétlik ezt az előadást. Vasárnap délután Gyergyói bál, este B bérleten Gyergyói bál hétfőn B bérleten Zimber-zombori szép asszony, kedd A bérleten: Frontharcosok.

SPORT

««Oo»»

A óbocsei Bocskai SE alakuló közgyűlése

Az óbocsei Bocskai SE Áldozócsütörtökön tartotta alakuló közgyűlését. A közgyűlést Brankovits Gyula nyitotta meg. Beszéd végén összetartásra és testvéri együttműködésre hívta fel a megjelenteket. Osztrogonác Sándor és Szabó Mihály felszólalása után dr. Balassa Pál ismertette az Országos Testnevelési Tanács leiratát, amelyben megbízottak kiküldését kéri a Szabadkán megtartandó sportértekezletre. A megbízottak kijelölése után Brankovits Gyula elnök letele megejtették az egyesület vezetőségét az alábbiak szerint: tiszteletbeli tagok dr. Balassa Pál, Osztrogonác Sándor, Szonomár László dr. Stadler Károly, elnök Inhoff István, elnök, ügyvezető elnök Brankovics Gyula, alelnök Janek Vilmos, Turai András, titkárok Szabó Mihály és Börcsök Pál, intézők Brankovics Lajos, Balázs Pál, Papp Ferenc, főpénztáros Csányi Sándor, helyettese Hajpál Ferenc, felügyelő-bizottság: dr. Klimes-Szmik Jenő, Hagymási Péter, Krámer Béla, Balázs István, Gráf Gyula ügyész Siflis Imre, egyesületi orvosok dr. Réh Dezső dr. Klemm Ádám, szertárosok Bálint Kálmán és Balázs László, pályafelügyelők Szökő József, Sági Ferenc, Kajári József. Választmány: Komáromi János, Halász Lajos, dr. Schumacher Géza, Korhec János, Schumacher Dezső, Gladits Károly, Pidsay Kálmán, Ádám József, Varnyu Lajos, Komáromi István, Vitsak Mihály, Aleks Kornél, Janek Imre, Nagy Lajos, Németh László, Czabafi László, Komáromi Mihály, Gerber Nándor, Károlyi Ferenc, Tancos István, Rajslai Balázs. Pótagok: Rózsa Géza, Karaba András, Csábi József, pályapénztárosok: Rohacsek György, Tóth Sándor, Szakács Antal, Sági János, csapatvezetők: Mucsi Imre, Bukovics András, pályarendezők: Mák István, Farkas Sándor, Janek Lajos, Péntes János, Dancsó György, Róth Gáspár, Péntes Nándor, Ácsay Sándor id. Csányi Sándor.

Csecselem a „

Irta: mándi Zombor

Nagy fogzásán mely 20 tül a hete madik éle 4 szem és csemökné dik. Az is egy-két igen nagy babona a jövőt jó alakja té beau a fr rin bibo Richard A véletl res hadv tak fogai Curiussal születése és e mia tek. (Den gerek a mek játé löttet a szép-tált így ir: » az élete moruan ják, hog ják, akk nek érte juk, hog különöse fogva k az anyá marabb ha magá redezik,

(A t vannak ban. Az gyelése iny áttö vetnek lennek négy há zött tör gén az első fog napi, a madik gyedik napi fo fentiek nak ser Ha kés fogzási ugy re gyengé legtöbb gyanán elő idé ség, me lános g ha egy len vag annak kornál lepattó metsző

Te bizonyo lyek a varhat nyalad való át fájdaló lők leg fafogak alatt a landoa

Csecsemő és gyermekvédelem a „Zöld kereszt” szolgálat megvilágításában

írta: mándi Mátyás István dr., m. kir. tiszti orvos,
Zombor város egészségügyi előadója

(IV. közlemény)

Nagyon fontos a csecsemő és gyermek fogzásának megfigyelése. Az első fogzás, mely 20 tejfog megjelenéséből áll, körülbelül a hetedik élethónban kezdődik és a harmadik életévben fejeződik be. Áll 8 metsző 4 szem és 8 pofafogból. Erősen fejlett csecsemőknél már az ötödik hónapban megkezdődik. Az is előfordul, hogy az újszülött már egy-két foggal születik. Ennek régebben igen nagy jelentőséget tulajdonítottak és a babona az ilyen gyermekeknek szerencsés jövőt jósolt. A történelem néhány híres alakja tényleg foggal született. Így Mirabeau a francia szabadsághős, a híres Mazarin bíboros, XIV. Lajos, a napkirály, III. Richard egy két foggal látta napvilágot. A véletlennek érdekes játéka, hogy a híres hadvezér Pirrhuss, akinek sohasem voltak fogai. Beneventum mellett épen Marcus Curiuszal szemben vesztett csatát, akinek születésekor már az összes tejfoga megvolt és e miatt dentátus melléknévvel is illeték. (Dens latinul fogat jelent). A sotto négernek a foggal való születést a rossz szellemek játéka tekintik és az ilyen újszülöttet a vízbe fullasztják. Gárdonyi Géza szép-találó emberről szóló elbeszélésében így ír: »ki véletlenül foggal születik, annak az élete mindig felhős. Már az anyja is szomorúan rejtve, takargatja: meg ne tudják, hogy foggal született, mert ha megtudják, akkor a hetedik esztendejében eljönnek érte a rosszak és elragadják. »Ma tudjuk, hogy a veleszületett fogaknak semmi különösebb jelentősége nincs. Élességénél fogva kellemetlen úgy az újszülöttnél, mint az anyára és ezért leghelyesebb minél hamarabb eltávolítani, annál is inkább, mert ha magára hagyjuk is ez a sorsa. Össze töredezik, elpusztul.

A tejfogak a születéskor már mind megvannak az inyen kezdetleges állapotukban. Az orosz tudósok ezer számú megfigyelése alapján tudjuk, hogy a tejfogak az iny áttörésében meghatározott rendszert követnek és 2-4-6 fogakból álló csoportok jelennek meg egyszerre. Első fogcsoport: a négy hátsó pofafog, mely a 30-36. hó között török át és ezzel a harmadik életév végén az első fogzás befejezését is nyert... Az első fogcsoport megjelenése után egy hónapi, a második után három hónapi, a harmadik után szintén három hónapi és a negyedik fogcsoport megjelenése után hat hónapi fogzasi szünet van. Ha a tejfogak a fentiektől eltérően hamarabb törnek át, annak semmi különösebb jelentősége nincs. Ha később jönnek, vagy nem a fent leírt fogzasi csoportok megjelenési sorrendjében úgy rendszeren koros állapotról van szó és gyengébb csontfejlődésre mutat. Ilyenkor legtöbbször angolkór szerepel kiváltó ok gyanánt, de a rendetlen vagy késői fogzást elő idézheti bármilyen hosszán tartó betegség, mely a csecsemő vagy gyermek általános gyengeségi állapotát hozza létre. Néha egyes családokban lehet ilyen rendetlen vagy késői fogzást találni anélkül, hogy annak valami koros alapja volna. Az angol kornál a fogak koronáiról a zománc hamar lepattogzik, letöredezik és főleg a felső metszőfogakon lehet látni.

Természetes, hogy a rendes fogzás is bizonyos kellemetlen tüneteket okoz, melyek a csecsemő nyugalmát erősen megzavarhatják. Így az iny erősen megduzzad, nyáladás lép fel és a fogaknak az inyen való áttörése egy bizonyos kisebb nagyobb fájdalommal jár. U. n. nehéz fogzást a szülők leginkább a tompább szélű szem és pofafogok kifejlődésénél észlelnek. A fogzás alatt a csecsemő tehát nyugtalanabb és általában kemény tárgyakat akar a szájába

Pünkösdkor hangversenyt ad Zomborban a M. N. B. pénzjegynyomdájának férfikara

Zászlót kap a Kaszinóegyesületi és az Iparos Dalárda

A pünkösdi ünnepek alkalmával kiemelkedő zenei eseményben lesz része a zombori közönségnek. A Magyar Nemzeti Bank pénzverdének jóhírű férfikara látogat el Zomborba. Ez az első eset a hosszú két évtized után, hogy Bács-Bodrog vármegye ősi székhelye anyaországbeli daleyütttest lát vendégül.

A vendégek vasárnap este fél hétkor érkeznek meg autóbuszokon Ujvidékről. Este hét órakor a katonazenekar közreműködésével hangversenyt adnak a Szentháromság téren, fél kilenckor pedig résztvesznek a tiszteletükre rendezett vacsorán a Polgári Kaszinóban.

Este 11 órakor, a színházi előadás befejezése után a budapesti daleyütttes szerenádát ad vitéz Szentendrey tábornok, városparancsnok tiszteletére.

Pünkösöd másnapján, hétfőn 9 órakor tábori mise lesz a Szentháromság téren, amelynek keretében hangversenyt ad a vendégdalárda és a katonazenekar. A tábori misén szentelik fel azt a két zászlót is, amelyet a fővezérség szállásmesteri hivatala adományoz a Kaszinóegyesületi Dalárdának és a Magyar Iparos Dalárdának.

A vendégdalárda a tábori mise után, féltizenegykor diszhangversenyt ad a Városi Színházban. A hangverseny keretében a Magyar Dalegyesületek Országos Szövetségének kiküldött képviselője üdvözlőbeszédet mond, majd átadják az ajándékzászlókat a Kaszinóegyesületi Dalárdának és a Magyar Iparos Dalárdának.

A vendégek délben résztvesznek a tiszteletükre rendezett ebéden a Vadászkürt szállóban, majd délután elhagyják Zombort.

Megalakult a D. M. K. Sz. gazdasági osztálya

HIVATALOS KÖZLEMÉNY

A Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség Gazdasági Osztálya május 25-én, vasárnap tartotta alakuló ülését a Szövetség székházában. Az ülésen megjelent Krámer Gyula, a Szövetség elnöke, dr. Reök Andor a Gazdasági Osztály elnöke és az összes bizottsági tagok.

Miután a bizottsági tagok kimondták a Gazdasági Osztály megalakulását, az elnök javaslatára kimondták, hogy a Gazdasági Osztály, mint a D. M. K. Sz., a délvidéki magyarság egyetlen hivatalos szervezetének gazdasági szerve, egyedül illetékes a Délvidék összes gazdasági kérdéseinek megoldásánál tárgyalásokat folytatni, véleményt nyilvánítani és általában a Délvidék gazdasági életét képviselni.

Az ülés azután megállapította, hogy a délvidéki magyarságot az elmúlt huszonhárom év alatt gazdaságilag teljesen hátrébe szorították és elnyomták, így a korszerű gazdasági fejlődés lehetetlenné vált. A felszabadulás után a Szövetség első feladata az lesz, hogy a Délvidék magyarságát ebből a helyzetből gazdaságilag kiemelje, neki vezető szerepet juttasson és az összesség gazdasági színvonalának emelésével az egyén gazdasági fejlődésének lehetőségét adjon és azt elősegítse.

A felmerült kérdések tárgyalásánál a Gazdasági Osztály határozata az, hogy mint egyedül illetékes szerv azonnal felveszi a kapcsolatokat az anyaország hatóságaiival és szövetségi központokkal.

Felállították azt az alapelvet, hogy a Szövetség a gazdasági egyetemes kérdésében a Délvidék részére teljes önállóságot kér,

dugni. Nyívan vigyázni kell ilyenkor, hogy fertőzött tárgyat ne tegyen a gyermek a szájába. A fentiekben kívül azonban fogzasi betegségeket nem ismerünk. Az ókor-középkor sőt ezek nyomán egész a XIX. századig terjedő idő orvosai a hasmenést a különböző görcsös állapotokat, köhögést is fogzasi betegségnek tartották. Ma már tudjuk, hogy ezen beteges állapotokat nem a fogzás idézi elő és annak egész más kiváltó okai vannak, melyeket megszüntetve a betegség is megszűnik. Ma már nehéz fogzást nem ismerünk és elhagytuk a régi sok babonás fogzást elősegítő csodaszerét is. Kenegették nyulvelővel, ciprusi vajjal, lilomolajjal a foghúst, korallfüzereket, amuletteket használtak, hogy a fogzást hamarabb és baj nélkül megtörténjen. A XVI. századtól kezdve pedig a híres Ambrois Paré sebész kezdeményezésére inybeteszéseket végeztek, hogy a fog hamarabb kijöjjön. Néha egy fognál husz bemetszést is végeztek. Ma már tudjuk, hogy erre

mind a szervezetek kérdésében eljár, hogy a magyarság érdekei a szövetségi rendszer kiépítésében kellő módon képviselve legyenek.

Ebből a célból az ülés különböző bizottságokat küldött ki, melyek még a mai nap folyamán Budapestre utaznak és felveszik az érintkezést az illetékes szervekkel.

A Mezőgazdasági Kamarára nézve az az álláspont alakult ki, hogy a Délvidéknek felétlenül szüksége van önálló mezőgazdasági kamarára, ezért az illetékesektől a Kamara fenntartását fogják kérni.

A gazdasági osztály ügyviteli szabályzatának kidolgozását albizottságnak adták ki.

A sportszaktanács formai megalakulását későbbre halasztottuk, minthogy a vasárnapi ülésen a szabadkai értekezlet miatt a meghívottak egyrésze nem jelenhetett meg. A sportszaktanács minden ellentétes mozgalommal szemben leszögezte azt az álláspontját, hogy a felszabadult területek sportjának bekapcsolását az anyaország sportjába csakis a Szövetség irányíthatja. A Szövetség vezetősége Budapesten az Országos Testnevelési Tanács elnökével érintkezésbe lép, hogy az anyaország valamennyi sportszervezete ilyen irányú utasítást kapjon és a jövőben minden sportkérdésben először a D. M. K. Sz. sportszaktanácsához forduljon.

A D. M. K. Sz. válogatott csapata Pünkösdkor négy napon át vendége lesz a négyvenéves fennállását ünneplő M. L. Sz.-nek. A jubiláris ünnepségen a Szövetséget Blazsek Ferenc főtitkár képviseli.

1941 május 26. Krámer Gyula, elnök.

nincs semmi szükség és a fogzást evvel nem siettetjük. Meg van annak a maga természetes, rendje és ideje és a fogak áttörési idejét a szervezet tökéletesen szabályozza. Nem kell belekontárkodni!

Az állandó fogak kifejlődése a második fogzás az ötödik hatodik évben veszi kezdetét a négy első zápfog kifejlődésével és a tejfogak olyan sorrendben hullanak ki és pótoltnak állandó fogakkal, mint amilyen sorrendben a tejfogak kijöttek. A második fogzás a bölcsesség fogak megjelenésével a felnőtt korban, a 19-20-ik években ér véget.

(Folytatjuk)

Magas kalóriájú kazánszenet üzemi célokra és csépléshez szállít

ANTHRACIT

szénértékesítő Kft

BUDAPEST, VIII. Tormay Cecil utca 12

Könyv

Csuka János:
Kisebbségi sorsban

Két izléses kötetben most hagyta el a sajtót fenti címmel az elszakított délvidéki magyarság egyik legtehetségesebb kézirójának tollából az a tanulmány és novella sorozat, amely a megszállás éveinek magyar sorskérdéseibe, az anyaországtól elszakított magyarság küzdelmeibe enged be pillantást. Az első kötetben részben a Kalangya c. folyóiratban már közölt tanulmányokat és kritikákat gyűjtötte össze a szerző s ezekben az elszakított magyar terület népének életviszonyait tárgyalja, statisztikai adatokat sorolva fel a földkérdés, a népmozgalom, iskolaviszonyok, stb. szemléltetésére. A második kötetben elbeszéléseit és novelláit gyűjtötte csokorba a szerző. Mindenkinél, aki a szerb megszállás alól felszabadított Délvidék utolsó 20 esztendejének magyar problémáival óhajt foglalkozni, melegen ajánljuk Csuka János értékes munkáját.

Ünnepnapok munkája

— Hankiss János új könyve —

A kiváló debreceni professzor rádió-előadásainak gyűjteménye eszembe juttatja Georges Duhamel kirohanását a rádió kultúra-terjesztő munkája ellen. A francia író egyik főerve az, hogy rádió-előadást nem lehet „visszalapozni”, tehát nem lehet elmélyedni benne; a másik, hogy készen szállítja házhoz az ismereteket és leszoktatja az embert a kulturáért való erőfeszítésről.

Hogy a második érven kezdjem: még a legműveltebb országnak is van egy széles rétege, amelynek igenis „házhoz kell szállítani” az ismereteket, kedvet kell csinálni a kulturához és meg kell könnyíteni számára a művelődés munkáját. És ha a magyar tanyavilág szétosztortan élő lakóira gondolunk, akikhez iskola, könyv, újság oly nehezen jut el: kétszeresen áldanunk kell a rádió ismeretterjesztő előadásait.

Ami az első érvet illeti, arra Hankiss János könyve pusztán létével is megadja a választ. A maradandó értékű, gondolkodásra serkentő rádió-előadást ki lehet és ki is kell adni nyomtatásban, hogy aki véletlenül nem hallotta, így ismerkedhessen meg vele, aki pedig hallotta, „visszalapozhasson” benne, felidézhesse és megőrizhesse emlékezetében.

Hankiss János jól tudja, hogy a magyar tudós a tudomány, legtöbb ágában nem elégedhetik meg a kutatás munkájával, a szaktudomány fejlesztésével. Ha Isten megadta neki a hozzávaló tehetséget, kötelessége, hogy a tudományt „népszerűsítse”. Nem könnyű feladat ez és nem akárkinékné való. Aki százszékekkel akarja a maga tudását közölni, annak igen komolyan kell vennie a mondanivalóját s azokat is, akik meghallgatják. A hányaveti elmélkedés, a lekicsinylő urambátyámozás mindenre jó lehet, csak a tudás népszerűsítésére és a komoly ismeretek terjesztésére nem.

Hankiss komolyan veszi a tudományt és komolyan a hallgatóit. Tudja, hogy kulturális és erkölcsi munkát végez egyszerre. Előadásait már úgy írta meg, hogy az elröppenő szó megbirja majd a nyomdafestékekkel járó felelősséget is. Írókról, költőkről, tudósokról, egyes költői alkotásokról szóló előadásait megérthette leg-egyszerűbb hallgatója is s legműveltebb olvasója is talál bennük új és eredeti szempontokat. Hangjának lelkes komolysága, stílusának tisztasága érdemessé teszi Hankiss mondanivalóját a maradandóságra.

Benedek Marcell

A LELKIISMERET SZAVA

Ici: Engem minden dolgomban a lelkiismeretem vezér. Nem hallasz te is néha egy halk, csendes hangot, amely azt sugja neked, hogy jobban tetted volna, ha ezt vagy azt nem csinálod?

Mici: Ó igen — előfordul néha. De tudod, én nem igen szoktam arra figyelni, amit a férjem mond...

Piloták életveszélyben

Kényszerleszállás a Földközítengeren

A „Magyar Szárnyak”-ból vesszük át a következő érdekes cikket:

Felhős, esőreálló áprilisi korareggelen startoltunk egy szicíliai repülőtérről. Feladatunk annak az angol flottakötélnek a felkutatása: amely előző éjszaka Tripoliszt bombázta. Az időjárás bizony nem a legalkalmasabb ilyen felderítési feladatok elvégzésére. Mindegy, meg kell kísérelni még a lehetetlent is. Az időjárás egyre rosszabb lesz. Mélyen csüngő felhők kerülnek minduntalan utunkba. Ismét azon vesszük észre magunkat, hogy egy vastag felhőréteg fölött repülünk. A gép vezetője nem sokat gondolkodik. Elvégre azért vagyunk itt, hogy lássunk valamit. Innen nem igen fogjuk fölfedezni az angol hajókat! Percek alatt keresztültörünk a vastag felhőkárpiton.

A kép, ami most elénk tárul, ijesztően lebilincselő. Alattunk legalább husz vagy még annál is több angol hadihajó. Csatahajók, cirkálók, torpedók és rombolók. Ezt a társaságot kerestük! Nem sok időnk marad a megfigyelésre. Ők is észrevették bennünket! Már látjuk, amint három Hurricane vadászgép az egyik nagyobb egységtől elválik és merész ívben felénk veszi irányát! Percek múlva benne vagyunk az angol vadászközvetében. Mi is derekasan védekezünk. Vad csata fejlődik ki. Egyik dob a másik után ürül. Az egyik Hurricane-nel ügylátszik történt valami. Már csak ketten tüzelnek. Negyedórán át tart még a heves harc, aztán a másik két gép is felhagy az üldözéssel.

LEÁLL A BAL MÓTOR...

Fellelékzünk. Nehéz percek voltak, egyikünk sem hitte volna, hogy ilyen könnyen usszuk meg. Korai volt azonban az öröm. Még jóformán fel sem ocsudtunk az előbbi izgalomból, máris újabb veszedelem üti fel a fejét. A bal motor burkolata alól patakokban ömlik a hűtésre szolgáló folyadék, a motor máris ki-kihagy. Csak másodpercek kérdése és végleg le kell állania. Egy motortal semmi körülmények között sem tartathatjuk magunkat, ahhoz túlságosan alacsonyan repülünk. Nincs mit tenni, le kell szállni. Kényszerleszállás a Földközi tenger kelős közepén; nem tartozik éppen a legkellemebb dolgok közé. Gyorsan SOS-t adni és pontosan meghatározni helyzetünket, ez minden, amit az utolsó pillanatban még tenni lehet. Távirásunk nagy lélekjelenléttel el is végzi feladatát. Ami ezután következik, az másodpercek alatt megy végbe.

Gépünk nagy csattanással vágódik a vízre és máris süllyedni kezd. A gumicsónakot szerencsésen kidobjuk, aztán nagykeservesen mi is kimászunk a süllyedő alkotmányból. A tenger, hála Istennek, csendes és így minden baj nélkül mindannyian elérjük a csónakot.

A csónak rosszul esett. Most felfordulva fekszik a vízre. Sikerül valahogy megfordítanunk. Közben azonban élelmiszeres zacskók a tengerbe esett. Nagy baj... Jó öreg gépünkben már semmit sem látni. Elhelyezkedünk a csónakban. Mechanikusunknak, aki a kényszerleszállásnál megsérült, fekvőhelyet készítünk a csónak fenekén.

200 KILOMÉTERRE AZ AFRIKAI PARTOKTÓL

Körülbelül 200 kilométerre vagyunk most az afrikai partoktól. Gyenge északi szélünk van. Talán sikerülni fog... De kár is ilyen gondolatokkal foglalkozni, a bajtársak majd csak megmentenek bennünket. Mindannyian tudjuk és érezzük, hogy ami amberileg lehetséges, azt meg fogják érdeklünkben tenni. Miért csinálnánk hát gondokat magunknak? De vajjon megkapták-e a rádiógrammot?

Ezer kérdés kívánczik az ajkakra, nem szól azonban egyikünk egy felesleges szót

sem. Minden remény és hit: a bajtársak! Lassan beesteledik. Hirtelen motorzugást hallunk! Egy saját kötelékünkbeli Ju 88 huz el fölöttünk. Jelzőrakétákat lövünk ki. A gép azonban nem vesz bennünket észre. Tovább repül. Ez az elképzelhető legnagyobb idegpróba, amit ki kell állanunk még a következő két nap alatt is, nem egyszer. Hallani, sőt látni gépeket, tudni, hogy itt vannak a közelünkben... és mi nem tehetünk semmit, tehetetlenül vergődünk a végtelen vízen és képtelenek vagyunk magunkat észrevétni... Utolsó jelzőrakétánkat már régen kilőttük. Kiáltani?... Annak semmi értelme. Nem tehetünk egyebet, minthogy felfér rongyokkal integessünk, hogy ne adjuk fel a reményt, minthogy várjuk a következő felbukkanó repülőgépet és minthogy újból csak várjunk és reménykedünk.

Ismét este lesz. Alvásról szó sem lehet. Bár csak már reggel lenne. Remélhetőleg az időjárás továbbra is ilyen jó marad. A nálunk lévő zsebkompasszal és evezőkkel igyekszünk kis járműnket déli irányba terelni. Lassan mulik az éjszaka...

Felvirrad. A nap mind magasabbra és magasabbra kuszik. A szomjuság mindannyiunknál percről-percre kinzőbb és gyötrőbb lesz. Fáj a szemünk és kezeink megdagadnak. Hirtelen egy gép tűnik föl. Egyenesen felénk tart. Már lát is bennünket. Egész bizonyosan lát! Fölöttünk kering jó darabig, egyszer-kétszer megbillenti szárnyait. Ami annyit jelent, hogy minden rendben! Most lejjebb száll. Elrepül a csónak fölött. Megint megbillennek a szárnyak, aztán hirtelen irányt vesz hazafelé. Tudjuk, nem sokára itt lesz a segítség. Lassan alkonyodni kezd, amikor a láthatáron feltűnik a vízi mentőrepülőgép. Olyan közel repül el fölöttünk, hogy szinte érezzük szárnyának szeletét és mégsem lát meg bennünket. Kétségbeesítő állapot! Minden hiába, a gép dolgozó végzetlenül száll tovább! Később még egy gép érkezik. Csodálatosképpen a sötétség ellenére is nyomban ráakad apró kis járműnkre.

Nagy csattanással csomag vágódik mellettnk a vízre. Odaévezünk. Ennivaló! Sajnos, a vizespalack az esésnél megrepedt és a világítórakéták, amelyekre most oly nagy szükségünk lenne, szintén kicsusztak valahogyan a csomagból. Az éjszaka embertelenül hideg. Kétszeresen szenvedünk a forró nap után. Mintha a tenger is mozogni kezdene. Egyik-másik hullám könyörtelenül átcsap csónakunk széles peremén. Még jobban fázunk. És most nem is tudjuk ruháinkat megszáritani. Az evezők lapátjain kísértetiesen világító polipok csüngnek. Köröskörül mélységes csend és nyugalom, csak a hullámok egyhangú játékát halljuk, amint csónakunk peremét pacskolják. Az égbolton milliányi csillagragyog. Mi pedig fogvacogva és reménykedve várjuk a hajnalt...

MEGMENEKÜLTÜNK

Először jut komolyan eszünkbe a halál gondolata!... Aztán elüzzük magunktól ezeket a rémeket. Felvirrad a harmadik nap is. Vajjon mit hoz?... Egyik óra a másik után mulik. Ugy déltájban végre motorzugás!

Ismét egy Ju 88 a mi csoportunkból. Nyomban megtalál bennünket. Fáradhatatlanul körök fölöttünk. Csak fussa a behinnye, amíg a segítség megérkezik, ez most a fontos. Nem sokáig maradunk kétségben. Negyedóra múlva már határozottan hallani a vízirepülőgép nehéz motorjainak mély bugását. Néhány perc és máris ott köröz a Ju mellett. Most lejjebb száll, aztán még lejjebb. Végre nagy csattanás és az óriási madár ott terpszekedik már alig pár méterre tőlünk. Fáradt, dagadt kézzel ragadjuk meg az evezőket. Csak nehezen jutunk előre. Még 10... mét 5 méter. Aztán segítő karok nyulnak felénk... Megmenekültünk!

(Dr. Sz. L.)

Az

Az ip
gia és ny
giahordo
inkább o
energia v
mégis a
között. A
egyenlőt
vésével,
kell szám

Kösz
44.5 szá
és Közép
Ázsiára.
lékát szo
de a Sz
A köszer
oszlás. A
nek Ész
adja. Dé
dik, a Sz
nak és t
lékát tes
tiz száza
hogy a v
léka az
lék. A fö
rika term

Az e
nyersany
kitévő v
Angliáva
százaléka
14 száza
néhány
kénak. E
a vaséro
a legfon
aztán elo
világon

A n
sa Európ
adó nye
acéterm
nélkül v
vezet.

39.4 szá
Megokol
Európába
ipara ol

A v
fém meg
Igy a 2
Észak-A
zött osz
kos ará
nyi rézé
már 11

minthog
portálja.
25.1 szá
horgany
gyobb a
szinón t
százalék
ellenben

Iger
a fémek
javításá
libdén,
fémek is
termelés
A króm
kerül k
meles r
többi f
nyek, d
mert ot
melnek.

Közgazdaság

Az ipari nyersanyagok megoszlása a világon

Az ipari életnek két pillére van: energia és nyersanyag. A jelentősebb az energiahordozó anyag. Ez az oka, hogy az ipar inkább olyan földrészekben fejlődött, ahol energia van. Európa nyersanyaga kevés és mégis a legiparosodottabb minden földrész között. A nyersanyag megoszlása a világon egyenlőtlen. A lelő- és termelőhelyek fekvésével, mint változhatatlan tényezőkkel kell számolni a nemzetgazdaságoknak.

Köszönhető Európára Angliával együtt 44,5 százalék jut. A többi 33 százalék Észak és Közép-Amerikára és csak 8,6 százalék Ázsiára. A barnaszén-szükséglet 97,3 százalékát szolgáltatja már az Angliával együtt, de a Szovjetunió nélkül számbavett Európa a kőszénnél rosszabb az Ásványolajmegoszlás. A 280 millió tonnás világtermelésnek Észak- és Közép-Amerika 65 százalékát adja. Dél-Amerika 13 százalékkal részeseedik, a Szovjetunió, mely a föld lakosságának és területének is körülbelül tíz százalékát teszi ki, érdekes módon éppen tíz százaléknyi nyersolajat termel, mint ahogy a világ széntermelésének is tíz százaléka az övé. Európa részeseedése 3,5 százalék. A földgáznak 92 százalékát Észak-Amerika termeli. Európának 3,5 százalék jut.

Az energia mellett nagyon lényeges a nyersanyagmegoszlás is. A 98 millió tonnát kitevő vasérc-termelés 35 százaléka esik az Angliával együtt számított Európára és 39 százaléka Észak-Amerikára. A Szovjetunió 14 százalékkal részesül, a többi földrészek néhány százalékot mondhatnak csak magukénak. Ezek az adatok azt mutatják, hogy a vasérc megoszlása nagyjában egybevág a legfontosabb energiák megoszlásával. Ez aztán eldönti azt is, hogy miképp alakul a világon az ipari élet.

A nyersvas- és acéltermelés megoszlása Európára kedvező. A 104 millió tonnát adó nyersvas- és 135 millió tonnát kitevő acéltermelésben Európa (Angliával, Szovjet nélkül véve) 42,7, illetve 41,4 százalékkal vezet Észak-Amerika pedig 37,5 illetve 39,4 százalékkal a második helyet tartja. Megokolt tehát, hogy a nagy ipari államok Európában vannak és hogy Észak-Amerika ipara olyan gigantikus méreteket ölt.

A vas mellett még néhány más fontos fém megoszlása is befolyásolja a helyzetet. Így a 2,3 millió tonnát kitevő réztermelés Észak-Amerika, Dél-Amerika és Afrika között oszlik meg, 46, 19, illetve 18 százalékos arányban. Európa pedig 6,3 százalékos arányban. Európa pedig 6,3 százalékos arányban állítja elő, minthogy a többlet az ipari nyersanyagot importálja. A horganyérc termelésből Európa 75,1 százalékkal részesedik, viszont színhorganyat 45,3 százalékot termel. Még nagyobb a százalékos eltérés az ón és a szén között. Ónércet Ázsia 73,6 százalékot ar. Európa pedig 1,5 százalékot, ellenben szénként 35 százaléknál termel.

Igen fontosak még a termelésben azok a fémek, amelyek az acél tulajdonságainak javítására szolgálnak: antimon, króm, molibdén, nikkel és wolfram. Ezek mint hadifémek is fontosak. Ritkán fordulnak elő és termelésük egy-két országra korlátozódik. A krómtermelésnek 36 százaléka Afrikából kerül ki. Európa pedig a törökországi termelés révén 27,4 százalékkal szerepel. A többi földrészek krómban nagyon szegények, de igen szegény Észak-Amerika is, mert ott mindössze csak 5,5 százalékot termelnek. Rendkívül becses a különleges tulajdonságokkal rendelkező molibdén. Ennek a megoszlása nagyon egyoldalú. A termelés 96 százaléka Észak-Amerikáé. Európának 2,5 százalék jut. Csaknem azonos arányban oszlik meg a nikkel. A 112.000 tonnát kitevő világtermelésnek 92 százaléka esik a dus kanadai lelőhelyek folytán Észak-Amerikára. A többi világrészeknek 8 százalék marad. Egyoldalú a wolframtermelés is, ennek 73 százalékát Ázsia nyújtja Európa és Észak-Amerika 6,7, illetve 8,9 százalékkal szerepel.

lajdonságokkal rendelkező molibdén. Ennek a megoszlása nagyon egyoldalú. A termelés 96 százaléka Észak-Amerikáé. Európának 2,5 százalék jut. Csaknem azonos arányban oszlik meg a nikkel. A 112.000 tonnát kitevő világtermelésnek 92 százaléka esik a dus kanadai lelőhelyek folytán Észak-Amerikára. A többi világrészeknek 8 százalék marad. Egyoldalú a wolframtermelés is, ennek 73 százalékát Ázsia nyújtja Európa és Észak-Amerika 6,7, illetve 8,9 százalékkal szerepel.

—oOo—

A földművelésügyi miniszter tájékoztatója a vízmentesítési munkákról

Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter a következő tájékoztatót adta ki az országban folyó vízmentesítési munkákról:

A május 12—18-ig terjedő héten a csapadékos időjárás miatt 15.800 kat. hold újabb terület került víz alá. Az említett héten 36.400 kat. holdat vízmentesítettünk. Ezzel a vízkárt szenvedett területek 376.000 kat. holdra csökkentek az előző 398.000 kat. holddal szemben. Az eddigi 11 munkahét alatt 606.000 kat. holdat vízmentesítettünk.

Ne várjuk be a gyommagvak beérését

A gyom épolj kártevő lehet, mint bármelyik állati vagy gombakártevő. A gyomirtás is beletartozik a növényvédelembe. A gyomok lehetnek egynyáriak, kétnyáriak és évelők. Az egynyáriak és kétnyáriak könnyen megakadályozhatók abban, hogy magot érleljenek, mert ezeket, ha virágzásuk teljében kaszáljuk le, akkor magot nem köthetnek. A kertekben is addig kell a gyomot kigyomlálni, míg az magot nem kötött. Az évelő gyomok irtása már sokkal nehezebb, mert ezek akkor is megmaradnak, ha a magkötését megakadályozzuk, hisz a legtöbb ostarindákkal, földalatti rügyekkel is szaporodik, sőt vannak, melyeknek a rhizomájuk szinte tovább kúszik a földben. A gyomok terjedése azért leginkább és legkiadósabban magvak útján történik, melyek az elterjedést elősegítő egész felszereléssel vannak ellátva, pl. gyermekláncfű bóbítaja, az árvalányhaj üstökös magja is ezt a célt szolgálja. Mások az ember ruházatába, az állatok szőrbebe kapaszkodó magvaik útján terjednek. Az ördög szekerét pedig a szél hordja szerteszét a mezőkön. A gyommagvak a kultúr- és mezőgazdasági magvakhoz képest nagy számban fejlődnek nem oly igényesek, ami nagy előny az elterjedést illetően. Csak vegyük azt, hogy az igénytelen pásztortáska évente és növényenkint 60.000 magot hoz, de vannak olyan gyomok is, melyeknek egyenkinti és évenkénti maghozama 120.000—700.000 között váltakozik. Ebből látható, hogy egyetlen magot érlelő gyom utódai is mekkora területet foglalhatnak el a kultúr- és mezőgazdasági területeink elől. Hátha még hozzászámítjuk azt a kárt is, amit a kultúr- és mezőgazdasági területeink elől táplálékot, vizet is elvonnak, akkor tűnik fel csak igazában a gyomok kártékonyasága. Ezért minden gazdának teljes erejével kell a gyomok ellen küzdeni. Elsősorban is nem

szabad sohasem megvárni, hogy a gyom magot érleljen, de még azt sem, hogy magot köthessen. Még a virágzás teljében kell a gyomot kiirtani legkésőbb is, de jobb ha még virágzás előtt elpusztíthatjuk mert így kevesebb táplálékot vesz el a kultúr- és mezőgazdasági területeink elől. A gyom elleni küzdelemnek egész éven át kell folynia, mert akármilyen gondnal tisztítjuk meg kertünket a gyomtól a szomszédból, távolból mindig hozhat a szél, az állatok újabb magvakat a kertünkbe. Ezeket az ujonnan idekerülő gyomokat igyekezzünk már a kelés pillanatában el is pusztítani. A virágoskertben az össze-vissza ültetett virágok közül a gyomot gyomlálással, a konyhakertben pedig, ahol a kultúr- és mezőgazdasági rendszer szerint sorokban vannak kapálással irtathatjuk legjobban a gyomot. A gyomlálást, kapálást a forró napon végezzük, mert ekkor a gyomok kiszáradásuk után hamar meg is száradnak, elpusztulnak. A nappali gyomlálás után este öntözzünk, hogy a meglazított növények gyökereit az öntözéssel beiszapoljuk ismét.

—oOo—

A gazdák az egyes birtokok dohánytermő területének ötszörösét mentesíteni kérik a földreform alól. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület dohánytermelési bizottsága gróf Bethlen Pál elnökletével gyűlést tartott, amelyen megjelentek a visszatért erdélyi és délvidéki gazdák is. Toldy Miklós előadó-titkár az elmúlt évi dohánytermelés és beváltás eredményeit ismertette. Eszerint három új dohánybeváltó hivatallal és két beváltó hivatali kirendeltséggel növekedett az ország dohánytermő területe, termőterületben számítva 8454 kat. holddal. Ezzel az ország dohányossal beültetett területe 29.761 kat. holdra emelkedett. Az elmúlt év dohánytermése minőségben a közepesnél valamivel gyengébben sikerült, a holdankénti átlagos terméshozam 80 kilóval volt kevesebb az előző évinél, az egész ország dohánytermése pedig — Erdéllyel együtt — mintegy 130.000 métermázsára rugott. Az elmúlt évi területtel szemben jelentősen emelkedett a kerti dohányok mennyisége, valamint a kerti jellegű szabolcsi dohányok termőterülete, ugyanígy a virginiai dohányé. A termelőket nem helyeslik a dohányoknak a beváltás során tulsok osztályba való beosztását, sürgetik, hogy az egészen rosszminőségű kapadományok termőterületét még tovább csökkentsék és helyette nikotindus dohányok termelését szorgalmazzák. Ismertette a Dohánytermelő Országos Egyesületének, valamint az OMGE dohánytenyésztési bizottságának azt a régebbi tervét, hogy az összes dohánytermelőket az OMGE keretében egyesítsék. A gyűlés határozatot hozott, hogy a meglévő dohány-érdekképviseleteket egyesítve, egy szervezetben tömörítik az OMGE keretében, a dohánykertészekkel kapcsolatos kérdések megvitatására külön albizottságot létesítenek. Toldy Miklós javaslatára elhatározta az ülés, hogy felterjesztésben kéri a földművelésügyi minisztert és a pénzügyminisztert, hogy a földreform során igénybe venni szándékozott területek keretében a dohánytermelésre engedélyezett terület ötszörösét mentesítsék, mert csak így biztosítható a dohánytermelés folytonossága és bejelentette, hogy a pénzügyminiszter a visszacsatolt Bácskában érvényesnek ismerte el a dél-szláv dohányjövődéktől kapott termelési engedélyeket.

A kormány a szarvasmarhatenyésztés fejlesztéséért. Budapestről jelentik: A földművelésügyi miniszter nagyszabású akciókkal támogatja a kisgazdák szarvasmarhatenyésztésének fejlesztését. Közvetlen céljára idén már közel 4000 kiváló minőségű tenyészbikát osztottak ki messzemenő állami kedvezményekkel. Az országnak a szarvasmarhatenyésztés terén elmaradt vidékein idén mintegy 10.000 üszőborjut is osztanak ki 40 százalékos árkedvezménnyel érdemes kisgazdáknak. Elhatároztak továbbá 1000 válogatott, jó minőségű tehénnek és vemhes üszőnek a kiosztását 30 százalékos árkedvezménnyel.

Csemegetengeri, futóbab és kuszótok ismét szántóföldi együttes, melyet kisgazdáink apró földjeiken szívesen használnak, hogy mindenből teremjen nekik. Ha tökfészkek eléggé távol vannak egymástól, trágyával jól megalapoztuk őket és a csemegetengeri is tágabb sörökba kerül, úgy nem lehet ellenezni az ilyen párhuzamos termesztést, hisz erre számos példát látunk a konyhakert is. Természetesen csak nagyon jó földben lehet eredményesen megkísérlni, legalább kétévi pihentetés illetve más zöldségek termesztése után. Mert az ilyen intenzív igénybevételt a talaj még állandó trágyázás mellett sem bírja el kizsárolás veszélye nélkül. Ha a három terményt úgy sikerül csoportosítani pl., hogy a futóbab hamar leteremjen és a tök valamely kései vagy téli fajta legyen akkor a sortávolságok növelésével a megvilágítási viszonyokon is javítunk, mert a letermett zöldség eltávolításával a többiek levegőhöz és fejlődési térhez juthatnak. A kukoricát korán, a babot későn kell vetnünk, a tököt rendes időben.

M. kir. honvéd vezérkar főnöke.

2189/vkf. kat. közig. 1941. szám.

HIRDETMÉNY

Az 1941. évi április hó 15. napján közzétett 119/Föv. kat. közig. 41. számú hirdetményel bejelentési kötelezettség alá vont és zár alá vett kávé- és teakészletekből a 10 kg-ot aluli nyers és pörkölt kávékészleteket, valamint a 2 kg-on aluli teakészleteket a bejelentett mennyiségre tekintet nélkül a zár alól teljes egészükben feloldom.

A bejelentési kötelezettség alá vont és zár alá vett 10 kg. és azt meghaladó nyers és pörkölt kávékészletekből, valamint a 2 kg. és azt meghaladó teakészletekből a f. évi május hó 26. napján meglévő mennyiségek után, azok forgalombahozatala, illetve felhasználása esetén az alábbiakban megállapított összegű feloldási illetéket kell fizetni:

nyers kávénál kilogrammonként	12 P
pörkölt kávénál kilogrammonként	15 P
teánál kilogrammonként	30 P

A fenti naptól tehát a 10 kg. és azt meghaladó mennyiségben zár alá vett nyers és pörkölt kávékészletekből, valamint a 2 kg. és azt meghaladó mennyiségben zár alá vett teakészletekből bármilyen mennyiséget csak a megállapított feloldási illeték előzetes lerovása mellett lehet nagykereskedői, illetve kiskereskedői forgalomban feladni, valamint vállalatok üzemeiben intézetekben vagy magánháztartásokban felhasználni.

A feloldási illeték alá eső nyers és pörkölt kávé, valamint teakészletek megállapítása, illetve az illeték kirovása céljából a készlettulajdonosok a 119/Föv. kat. közig. 41. számú rendelet alapján már bejelentett és zár alatt álló készletükből a f. évi május hó 26. napján meglévő mennyiségeket két példányú bejelentőlappal az említett 119/Föv. kat. közig. 41. számú rendeletben szabályozott módon a járási (városi) katonai parancsnokságnál három napon belül újból kötelesek bejelenteni.

A bejelentett készletek után megállapított feloldási illetéket a forgalombahozatal, illetve a felhasználás arányában kell megfizetni. Aki tehát bejelentett készletéből kávé, illetve teát forgalomba hozni vagy felhasználni szándékozik, a forgalomba hozni vagy felhasználni szándékolt mennyiségnek megfelelő összegű feloldási illeték előzetes lerovása nélkül forgalomba hoz, vagy a jelen rendelet szerinti újból bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget, avagy akár bejelentésében, akár a hozzántézet felhívásra a birtokában lévő készletmennyiségek tekintetében a valóságnak meg nem felelő adatokat szolgáltat, amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, jövődéki kihá-

gást követ el és a megrövidített, illetve veszélyeztetett feloldási illeték kettőszerezésétől nyolcszorosáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A jelen rendeletben foglaltak megtartását a katonai közigazgatási szervek ellen őriztetik.

A jelen rendeletben foglaltak nem érintik azt a rendelkezést, amely szerint a gazdasági záróvonalon át további intézkedésig a visszafoglalt déli területekről az anyaországba a katonai parancsnokságok külön szállítási engedélye nélkül árucikkek sem vasut, sem posta útján, vagy más módon nem szállíthatók. Ennélfogva a feloldott kávé- és teakészleteket sem lehet a gazdasági záróvonalon át a katonai parancsnokságok külön szállítási engedélye nélkül szállítani.

Budapest, 1941. évi május hó 23-án.

WERTH HENRIK s. k.
gyalogsági tábornok,
a m. kir. honvéd vezérkar főnöke.

«««Oo»»»

Chef des Generalstabes der kgl. ung Honvéd
Zahl 2189/Gstch. Mit. Verw. 1941.

KUNDMACHUNG

Von den mit der Kundmachung vom 15. April 1941 unter Zl. 119/Gstb. Ch. Mil. Verw. 41 der Anmeldepflicht unterzogenen und unter Sperré gesetzten Kaffee- und Theevorräten gebé ich die Vorräte an rohen und gerösteten Kaffee unter 10 Kg. sowie die Theevorräte unter 2 Kg. ohne Rücksicht auf die angemeldete Menge, frei.

Für die der Anmeldepflicht unterliegenden und unter Sperré genommenen Vorräte an rohen und gerösteten Kaffee über 10 Kg., sowie Theevorräte über 2 Kg. ist nach dem am 26. Mai l. J. vorhandenen Mengen im Falle dieselben in Verkehr gebracht, oder verbraucht werden, die unterstehende Freigabegebühr zu entrichten:

für rohen Kaffee nach jedem Kg. P. 12
für gerösteten Kaffee nach jedem Kg. P. 15
für Thee nach jedem Kg. P. 30

Vom obigen Tag an gerechnet können daher von den unter Sperré genommenen rohen und gerösteten Kaffeevorräten über 10 Kg. sowie den Theevorräten über 2 Kg. beliebige Mengen nur bei vorheriger Entrichtung der festgesetzten Freigabegebühr in den Gross- und Kleinhandel gebracht werden, sowie in Betrieben, Anstalten oder Privathaushaltungen dem Verbrauch zugeführt werden.

Die Besitzer von Vorräten an rohen oder gerösteten Kaffee, sowie von Thee, welche mit der Verordnung Zl. 119/AOK. Mil. Verw. 41 angemeldet und unter Sperré genommen wurden, haben zwecks Feststellung der Menge, bzw. Bemessung der Freigabegebühr die am 26. Mai l. J. vorhandenen Mengen mit Anmeldeblatt in zwei Exemplaren, unter Beobachtung des mit Verordnung Zl. 119/AOK. Mil. Verw. 41 geregelten Vorganges, binnen drei Tagen, dem Bezirks- (Stads-) Militärkommando neuerlich anzumelden.

Nach den angemeldeten Vorräten ist die Freigabegebühr im Masse des Vertriebes, bzw. des Verbrauches zu entrichten. Beabsichtigt daher jemand von den angemeldeten Kaffee- oder Theevorräten gewisse Mengen in Verkehr zu bringen, bzw. zu verbrauchen, so hat er die für diese Mengen entfallenden Freigabegebühren im vorhinein bei dem zuständigen kgl. ung. Steueramt einzuzahlen.

Die Freigabegebühr hat der Besitzer des angemeldeten Warenvorrates zu entrichten. Sollte jemand Kaffee oder Thee ohne vorherige Entrichtung der Freigabegebühr in Verkehr bringen, die mit gegenwärtiger Verordnung angeordnete Neuanmeldung unterlassen, oder in seiner Anmeldung, oder auf erfolgte Aufforderung, bezüglich der in seinem Besitz befindlichen Warenmenge der Wahrheit nicht entsprechende Daten liefern, macht sich, insoferne sein Vorgehen nicht ein mit schwereren Strafen zu ahnendes Delikt bildet, einer Gefällsübertretung schul-

dig und ist mit einer Geldstrafe im Ausmasse von zweifachen bis vierfachen der verkürzten bzw. gefährdeten Freigabegebühr zu bestrafen.

Die Organe der Militärverwaltung sind befugt sich bezüglich Befolgung des in gegenwärtiger Verordnung verfügten Überzeugung zu verschaffen.

Das in der gegenwärtiger Verordnung enthaltene bezieht sich nicht auf jene Verfügungen, im Sinne welcher bis auf weitere Verfügungen über die wirtschaftliche Grenzlinie aus den rückeroberten südlichen Gebieten in das Mutterland, Waren ohne besondere bewilligung des Militärkommandos weder mit der Bahn, noch im Wege der Post, oder auf welcher immer andere Art befördert werden dürfen. Daher können über die wirtschaftliche Grenzlinie ohne besondere Bewilligung des Militärkommandos auch keine freigegebenen Kaffee- oder Theevorräte befördert werden.

Budapest, am 23. Mai 1941.

WERTH HENRIK m. p.

General der Infanterie,
Chef des Generalstabes der kgl. ung. Honvéd

A városi katonai parancsnokság közellátási hivatalának közleményei

Városi katonai parancsnokság közellátási hivatala értesíti Zombor város kereskedőit és fogyasztó közönségét, hogy a katonai kimért motalkó literenkénti eladási ára 71 fillér. A világító petróleum legmagasabb eladási, illetve fogyasztói ára literenként 51 fillér, fél literenként kimérve 26 fillér.

Figyelmeztetjük a kereskedőket, hogy a petróleum eladásainál az 51 fillér literenkénti árat feltétlenül tartásuk be, mert a fogyasztó közönség esetleges feljelentésére azon kereskedőt aki a petróleumot magasabb áron adja, a petróleum további elosztásából kizárjuk.

A városi katonai parancsnokság közellátási hivatala értesíti Zombor város kereskedőit, hogy az anyaországból hozott árut legmagasabb eladási ára nem lehet magasabb, mint ugyan azon árucikk anyaországban érvényben levő legmagasabb eladási ára.

Azon kereskedők, akik az anyaországból árut hoztak vagy hoznak és az eladási árat nem tudnak, a közellátási hivatalban a számla bemutatásával megkapják az áru legmagasabb viszonteladói és fogyasztói árat.

Mindazon kereskedők, akik az anyaországból hozott áruk árait nem a fentiek szerint állapítják meg, hanem ugyanezen árukat a március 25-én érvényben lévő magasabb áron hozzák forgalomba, kiteszik magukat azon veszélynek, hogy nem csak a magasabb áron árusított árut kobozzuk el tőle, hanem engyszer-s-mind árdragítás címen eljárást indítunk ellene és iparendélyt elvonjuk.

Apróhirdetések

Zomborban 4-5 szobás lakást beltérrel, vagy vasút felé, mellékkelhelyiségekkel, keres dr. Freund orr. fül, gége specialista. Uj Verbász. a-48-f

Eladó téglá, cserép és épületfa. Bővebbet Sanghai vendéglőben. Zombor. a-46-f

Telefonszámunk 2-07.

DÉLVIDÉK

politikai napilap

Kiadó és laptulajdonos:

Illés Sándor főszerkesztő

Felelős szerkesztő Muhi János

Szerkesztőség és kiadóhivatal Zombor, Ostház

Benő uca 3.

Nyomatott Bosnyák József körforgógépén